

www.veselasola.net

ZNANJE SE ZAČNE Z NASMEHOM

Pismo

Pa se je spet začela šola! In kaj delamo v šoli? Poslušamo, seveda. No, razen kadar ne. Roko na srce, včasih je vsega preveč in je težko pozorno spremljati snov. Ko pade koncentracija, lahko gledamo skozi okno, klepetamo, lepimo čigumije pod mizo, pišemo sporočila in jih poskušamo metati naslovniku, ne da bi učitelj/ica to opazil/a.

Pisanje sporočil je **pisna komunikacija**. Danes se nam zdi samoumevna, a da se lahko pogovarjamo na ta način, se je moralo zgoditi več stvari. Najprej so morali naši predniki izumiti pisavo. Potem so iskali različne načine, kako napisano dostaviti od **pošiljatelja** do **naslovnika**. Pisma omogočajo, da si povemo, kar je treba, tudi kadar nismo skupaj. Premagajo tudi največje razdalje, tudi tisto med drugo in četrto klopjo, ki se daljša premo sorazmerno z dolgočasnostjo snovi. O čem in kako se je v preteklosti pisno komuniciralo in kdo vse je to počel, zakaj potrebujemo poštarje in kaj delajo danes, ko si pišemo bolj kot ne elektronsko, izveš v septembrski Veseli šoli.

PISMU, JE VROČE.

PISMA SE POJAVLJAJO
V NABIRALNIKIH, PA
TUDI V KLETVICAH.

7.-9. razred

Kaj ima pisna komunikacija, ustna pa ne:

- je trajna,
- načrtuješ jo,
- je natančna,
- lahko je neosebna/uradna,
- lahko jo shraniš.

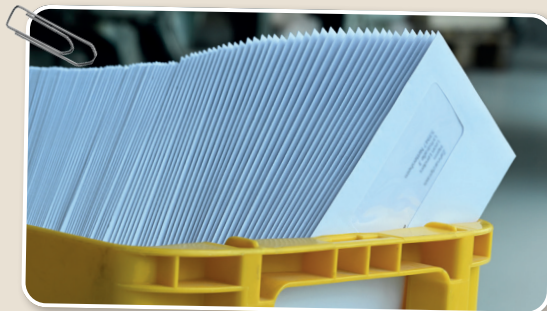
Pisma

Ne glede na to, ali jih pošljemo po **elektronski** ali navadni, **polžji pošti**, za pisma velja nekaj pravil. Preden se posvetimo podrobnostim, pogledajmo najbolj osnovno razdelitev pisem.

Pisma so lahko **osebna**. Takšna imamo raje. Osebno pismo je namenjeno točno določenemu človeku ali krogu ljudi. Največkrat ga napišemo prijateljem, družini, znancem in seveda ljubljeni osebi. Napisano je **neformalno**, kar pomeni »po domače«, lahko je v narečju ali slengu.

Večina papirnatih pisem je danes **uradne** narave. Takšnim pismom rečemo tudi **dopisi**. Uradna pisma imajo vnaprej določeno obliko in vsebino. Prejemamo jih od uradov, včasih pa jih tudi pišemo. To so na primer zahvala, vabilo, čestitka, voščilo ...

7.-9. razred

Veliko uradnih pisem je povezanih s službo

Strokovno pismo je namenjeno uporabi v poklicnem okolju, torej v službi.

Motivacijsko pismo pošlje nekdo, ki se poteguje za določeno delovno mesto. V njem poudari, zakaj je dobra izbira za to službo.

Odstopno pismo napiše zaposleni/a, če ugotovi, da ta služba vseeno ni dobra zanj/o.

Priporočilno pismo napiše šef/ica, da bi (zdaj že nekdanji) zaposleni lažje dobil novo službo.

Z eno besedo so uradna pisma: dolgčas. Osebna pisma so dosti zanimivejša. Večinoma so namenjena enemu naslovniku in prepovedana za vse druge, zaradi česar nas še bolj firbec matra, kakšne skrivnosti so zapisane v njih.

Komunikacija v zasebnih pismih je **intimna**, to pomeni, da se tiče samo naslovnika in prejemnika. Če si dva veliko dopisujeta, imata korespondenco.

Korespondenca so vsa njuna pisma, zložena po vrsti.

NIKOLI NE ODPIRAM
PISEM, KI NISO
NASLOVLJENA NAME!

Zanimivo je, da prepoved branja tujih pisem včasih preneha veljati. To se po navadi zgodi, kadar je vsaj eden od avtorjev korespondence slaven (in že mrtev). Zgodovina je polna **slavnih korespondenc**. Nekatere so ljubezenske, druge razkrivajo umetniško ali znanstveno genialnost, tretje razmišljanje politikov, ki so usodno zaznamovali svet.

Pred nekaj dnevi sem mislil, da te ljubim; a od takrat, ko sem te zadnjič videl, čutim, da te ljubim še tisočkrat bolj. Odkar te poznam, te z vsakim dnem bolj obožujem; in to dokazuje, kako zmotna je maksima La Bruyéra, da ljubezen pride vsa naenkrat. Vsaka stvar v naravi obstaja in se razvija po svoje. Rotim te, pokaži mi kakšno pomanjkljivost: bodi manj lepa, manj graciozna, manj prijazna, manj dobra ...

Francoski cesar Napoleon Bonaparte je svoji izbranki Joséphine de Beauharnais napisal več kot 250 ljubezenskih pisem.

Napoleon in Josephine, Harold Hume Piffard, 1911.

7.-9. razred

Tudi Slovenci so si skozi zgodovino pridno dopisovali. Med slavnimi slovenskimi pisci pisem najdemo Žigo Zoisa, Frana Levca, Frana Govekarja, Matijo Čopa, Primoža Trubarja, Frana Ramovša, Janka Lavrina, Ivana Cankarja, Valentina Vodnika in številne druge. Koliko od teh imen poznaš?

Dragi Theo,

pred nekaj dnevi sem dobil Nittisovo sliko »Pogled na London v dežju«. Vem, kakšen je Westminsterski most. Ko zahaja sonce za Opatijo in Parlamentom. Poznam ga tudi zgodaj zjutraj, v snegu in megli, pozimi. Ko sem videl sliko, sem se zavedel, kako mi je London prirasel k srcu. Vendar vseeno mislim, da je bilo zame dobro, da sem odšel. Naj bo to odgovor na tvoje uprašanje. Prepričan sem, da tebe ne bodo poslali v London ...

Tvoj ljubeči brat Vincent

Vincent Van Gogh, eden najslavnejših slikarjev vseh časov, je bil zelo navezan na brata Thea, izmenjala sta si več kot 800 pisem.

Vincent in brat Theo, Vincent van Gogh, 1887.

V svojih mislih sem se večkrat vrnil k najinemu srečanju na Dunaju. Spominjam se, da ste poudarili, da si ne želite vojne in da bi raje živeli v miru z našo državo ter tekmovali na miroljubnih področjih. Čeprav se poznejši dogodki niso razvijali v želeni smeri, menim, da bi bilo koristno, če bi vas neformalno nagovoril in z vami delil nekaj svojih zamisli. Če se z mano ne strinjate, lahko to pismo štejete za neobstoječe, jaz pa seveda te korespondence ne bom uporabljal v svojih javnih izjavah. Navsezadnje lahko le v zaupnem dopisovanju izrečemo vse, kar si mislimo, ne da bi bili pozorni na tisk, na novinarje.

Tajno dopisovanje med predsednikom ZDA Johnom F. Kennedyjem in ruskim predsednikom Nikito Hruščovom je leta 1961 potegnilo svet z roba jedrske vojne.

Pisma v literaturi

Poznaš **pisemski roman** oziroma **roman v pismih**? To je roman v obliki pisem, ki jih piše ena ali več (izmišljenih) oseb. Ko jih beremo, razkrivajo zgodbo, včasih celo več zgodb. Takšni romani so postali priljubljeni v **18. stoletju**. Danes se vračajo na sceno, le da sodobni pisatelji in pisateljice vanje vključujejo **elektronsko pošto, SMS-e, objave na družbenih omrežjih, dele besedil iz blogov** in drugo.

TO JE NEKAJ NAJBOLJ
ZNANIH ROMANOV V
PISMIH. ALI KATEREGA
ŽE POZNAŠ?

Trpljenje mladega

Wertherja je napisal **Johann Wolfgang von Goethe**

in je eden najbolj znanih romanov vseh časov. Werther ima težave z vklapljanjem v družbo, vrstniki ga ne sprejemajo in še nesrečno je zaljubljen. Zato piše prijatelju Wilhelmu in pisma v romanu se berejo kot dnevnik. Kaj je odgovoril Wilhelm, lahko razbereš iz Wertherjevih pisem.

NESREČNO ZALJUBLJEN
IN NESPREJET V DRUŽBI—
DANES IMAJO ŠOLARJI ENAKE
TEŽAVE KOT PRED 250 LETI.

Charliejev svet je kulten sodobni pisemski roman, ki ga je leta 1999 napisal **Stephen Chbosky**, 2012 pa so po zgodbi posneli tudi film. Zgodba spremlja Charlieja, introvertiranega in pozornega najstnika, ki odrašča na začetku devetdesetih let v predmestju Pittsburgha v ZDA. Roman je primeren za starejše najstnike.

Drakula je najslavnejši od vseh romanov v pismih. Napisal ga je **Bram Stoker**. Poleg oznake »pisemski roman« ga uvrščajo še v vampirsko literaturo, med srhljivke, gotski roman ... Napisan je v pismih, dnevniških zapiskih, ladijskih dnevnikih ... Drugače kot pri Wertherju so v romanu združena pisma različnih avtorjev, ki vsi tudi nastopajo v zgodbi.

Skrivni dnevnik Jadrana

Krta je prav tako roman v pismih, čeprav gre za njegov dnevnik, torej pisma, ki jih piše sam sebi. Pisateljica **Sue Townsend** je napisala kar osem knjig o Jadranu Krtu, mlade (in stare) bralce junak zabava s težavami v šoli in doma, s prijatelji in punco Pandoro.

VESELA SOLA BERE

Za veselošolke in veselošolce smo letos izbrali pravljice! Preden zavijete z očmi, vam izdamo skrivnost: pravljice niso samo za otroke. Najboljše so tiste, ki jih berejo tudi odrasli. V drugi triadi vas bo zabavala *Lisička sestrička*, v tretji pa vam bo obzorja odprlo *Dekle, namenjeno soncu*. Avtorici obeh izborov vam sporočata tole:

Dragi veselošolke in veselošolci,

vesela sem, da se boste v letošnjem šolskem letu družili z mojo knjigo *Lisička sestrička*. Knjiga prinaša pester izbor ljudskih pravljic in veliko duhovitih ilustracij. Pravljice sem iskala po različnih pripovednih izročilih – nekaj je naših slovenskih, nekaj jih prihaja iz nam bližnjih dežel, mnoge pa so nastale pri ljudstvih, ki živijo zelo daleč in zelo drugače od nas. Vse po vrsti so živalske: v njih boste srečali lisice, medvede, zajce, volkove, krokodile, tigre, opice in še marsikoga. Hitro boste opazili, da imajo vse te živali zelo človeške lastnosti. Zato lahko rečemo, da živalske ljudske pravljice zelo pogosto govorijo tudi o nas, ljudeh. Nekatere so smešne, druge modre, nekatere dolge in druge čisto kratke. Dobre zgodbe so kot zelo pametno ogledalo, v katerem lahko hkrati vidimo sebe in druge. Upam, da vam bodo vseč in da jih boste z veseljem brali sebi in še komu.

Aurje Štefan

Drage bralke, dragi bralci,

v zbirko *Dekle, obljubljeno soncu* sem uvrstila take ljudske pravljice, v katerih so v ospredju mlade junakinje. Našla sem jih v starih bosanskih, hrvaških, makedonskih, slovenskih in srbskih arhivih in zbirkah. Za junakinje v teh pravljicah življenje res ni »kot v pravljici«. Morda se nam bodo te zgodbe zazdele krivične, čisto upravičeno nas lahko tudi razjezijo ali užalostijo. Pravljice so zelo stare, večinoma so bile zapisane pred več kot 200 leti, zagotovo pa so še starejše. Pripovedujejo o svetu, ki ni bil naklonjen samostojnosti deklet. V njem so bila dekleta redko zares na varnem, kar pa ne pomeni, da niso aktivno in pogumno iskale svoje sreče. Pravljice nam tako pripovedujejo tudi o tem, da je veliko načinov, na katere je človek lahko pogumen, in da obstaja veliko vrst junaških dejanj.

Veliko veselja ob branju pa tudi burnih razprav vam želim.

Julia

Zgodovina pošte

Z razvojem železnic so poštarstvo vlogo prevzeli vlaki. Za prvi **poštni vlak** velja tisti v Veliki Britaniji, ki je leta 1830 začel prevažati pisma med Liverpoolom in Manchesterom.

Od 17. do 19. stoletja so bile v Evropi in Severni Ameriki priljubljene **poštne kočije**.

Poseben način obveščanja so razvili **samostani**. Menihi, ki so potovali iz samostana v samostan, so s seboj nosili **rotulo**, na valjčku zviti pergament, ki ga je pozneje nadomestil papir. Nanj so si zapisovali pomembnejše novice, vseboval pa je tudi rubriko o umrlih bratih. Potovanje menihov je lahko trajalo tudi dve leti, tako dolgo so v njegovem samostanu čakali na sveže novice.

Tudi prva **poštna mreža** sega v antični Rim. Poštni uslužbenci so pisma in pakete ter pomembne dokumente in uradna sporočila prenašali **peš** ali na **konjih**.

Danes z **ladjami** potuje več kot 90 odstotkov vsega blaga, pred vlaki in letali pa so ladje dostavljale tudi pisma. »Morska pošta« je postala priljubljena sredi 17. stoletja, vse do prihoda letal so jo nosile jadrnice, parniki, čezoceanke, na krajše razdalje tudi čolni na vesla.

Prva pisma so z **letali** poletela v začetku 20. stoletja. **Letalska** ali **zračna pošta** je danes najbolj razširjen način za prenos pošilk (pisem in paketov) na dolge razdalje. Letalske pošiljke imajo v zgornjem levem kotu žig ali nalepko »Par avion«, kar po francosko pomeni »z letalom«.

Prva **znamka** je bila izdana 1. maja 1840 v Veliki Britaniji. Z znamkami so prišli tudi **poštni nabiralniki**, v katere so pošiljatelji lahko metali vnaprej plačana sporočila.

Dimni signali so ena najstarejših oblik komunikacije na daljavo. Navadno ob njih pomislimo na **Indijance**, a 900 let pred našim štetjem so si dimna sporočila pošiljali že **Kitajci**, v Evropi, predvsem na jugu **Italije**, so bila v uporabi vsaj od 13. stoletja, tudi avstralski **aborigini** so se sporazumevali z njimi. Danes je najbolj znan dimni signal tisti, ki se ob (ne)izvolitvi novega papeža pokadi iz dimnika na Sikstinski kapeli v **Vatikanu**.

Kjer je dim, je tudi ogenj. Tudi pri nas so za opozarjanje pred **turškimi vpadi** v 15. in 16. stoletju kurili **kresove**.

V srednjem veku so imeli vladarji, fevdalci in cerkveni dostojanstveniki lastne **poklicne sle**. Pisma so pisali z gosjimi, labodjimi ali krokarjevimi peresi.

Najstarejše pismo, kar so jih našli arheologi, sega v čas 2400 let pred našim štetjem. Sporočila, vtisnjena v **glinene cilindre**, veljajo tudi za najstarejšo pisavo na svetu. Pismo so našli na območju današnje **Sirije**.

Na **poštne golobe** so se pred več kot 2000 leti zanašali stari Rimljani. Drobne zvitke papirja so prenašali v kovinski cevčici, pripeti na nogo.

Včasih so sporočila pošiljali celo z **baloni**. Ker ne moreš vedeti, kje bo balon pristal, je takšno pošiljanje prišlo prav bolj v izrednih razmerah – denimo med zasedbo Pariza konec 19. stoletja, ko so z balonsko pošto poskušali komunicirati z zunanjim svetom.

Prvi **avtomobil v službi pošte** se je pojavil leta 1905. Pridno so ga uporabljali za prevoz pisem, paketov in ljudi.

Pošta v Sloveniji

Začetki **organiziranega poštnege prometa na Slovenskem** segajo v čas **rimskega imperija**. Ob cestah so na razdalji enodnevnega potovanja stale **poštne postaje s prenočišči**, na katerih so bili na razpolago različni vozovi, vprege in potrebno osebje za prevoz pisem, denarja in paketov. Na vsako miljo so stali do dva metra visoki kamniti stebri, ki so jim rekli **miljniki**. Na njih sta bila vpisana ime vladarja, ki je bil odgovoren za dobro delovanje cest, in oddaljenost od pokrajinskega administrativnega središča. V **srednjem veku** so sporočila prenašali **trgovci, potujoči pevci in glumači**. Fevdalci, kralji, plemiči in cerkveni dostojanstveniki so imeli lastne, plačane sle. V večjih slovenskih mestih so za prenos novic in obvestil zaposlovali mestne **klicarje ali glasnike**.

Maketa poštnege vagona.

Korenite spremembe v poštni organizaciji pri nas je prinesla izvolitev Maksimilijana I. za nemškega cesarja. Organizacijo pošte je podelil družini Taxis, ki je morala zagotavljati poštne **povezave med cesarjevim domom in njegovimi uradniki**. Leta 1500 so vzpostavili pošno zvezo od Innsbrucka do Gorice, kmalu pa tudi podaljšek do Ljubljane.

Model rimskega poštnege voza.

Prvo javno pošno službo na Slovenskem je leta **1573** ustanovil nadvojvoda Karel. Pošto je dal v dedni zakup družini Paar, ki je organizirala pošno zvezo med Gradcem in Ljubljano. Zaradi trgovskih zvez so jo hitro podaljšali še do Gorice in Benetk.

Poštni nabiralnik

Poštni promet se je v 18. stoletju močno povečal in družina Paar si je na ta račun ustvarila veliko premoženje. Oblasti to ni bilo po volji, zato je pošto leta 1722 prevzela pod svoje okrilje. Na poštah uradih so bili zaposleni poštni mojstri, medtem ko so pošto na konju ali s pošno kočijo prenašali **postiljoni**. Nosili so uniformo, h kateri je spadal tudi **poštni rog**.

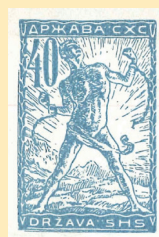

Poštni rog

Sredi 18. stoletja so za prevoz potnikov po glavnih cestah začele voziti poštne kočije – **diližanse**. Imele so vzmeteno podvozje in oblaženo notranjost, zato je bilo z njimi dokaj udobno potovati. V Avstrijskem cesarstvu, katerega del je bila tudi Slovenija, so **znamke** začeli izdajati leta **1850**.

Poštna kočija diližansa

Prva slovenska poštna znamka iz serije Verigar

Ob razpadu Avstro-Ogrske je bilo slovensko ozemlje pod upravo **petih poštih direkcij**. Oblikovanje lastne slovenske poštne uprave se je uresničilo, ko je bilo po koncu 1. svetovne vojne v Ljubljani ustanovljeno **Poštno in brzojavno ravnateljstvo za vse slovenske dežele**. Konec 60. let se je poštni promet preselil z železnic na ceste. Tovarna motornih vozil **Tomos Koper** je za prevoz pošiljk začela izdelovati slavni **poštni motor**. Danes se pismoonoše v mestih večinoma vozijo na **poštnem kolesu**, imenovanem **Krpan**.

Motor Tomos

Muzej pošte in telekomunikacij domuje v čudoviti Polhograjski graščini v Polhovem Gradcu. Tam si lahko od blizu ogledaš makete poštne vozov, rekonstrukcije poštne uradov, uniforme poštne uslužbencev iz različnih obdobij ter prevozna sredstva, ki so jih nekoč uporabljali za prevoz pošiljk. Preizkusiš lahko delovanje ročne in avtomatske telefonske centrale.

So pisma preteklost?

Se spomniš, kdaj si zadnjič napisal/a pismo, takšno za v kuverto in z znamko in za v poštni nabiralnik? Danes klasična pisma pošiljamo bolj iz nostalgije, morda kakšno razglednico s počitnic ali božično-novoletno voščilnico za babico in dedka. Veliiiiika večina pisne komunikacije teče v digitalnem svetu.

Digitalne platforme (elektronska pošta in družbeni mediji) omogočajo takojšnjo komunikacijo, ne glede na to, na kateri konec sveta pišemo. »Pisma« so danes lahko napisana sporočila, glasovni posnetki ali videi.

OJOJ, POŠTARJI BODO
OSTALI BREZ SLUŽBE!

Poštna revolucija

Brez skrbi, poštarji ne bodo izginiti. Zgodovina nas uči, da se pošta vedno prilagodi novim razmeram, in tako je tudi danes. Vedno več poštarjev tako v novem tisočletju namesto koles vozi kombije, namesto pisem in razglednic pa dostavlja pakete.

ALI VEŠ

Ali veš, da lahko po pošti pošlješ (ali prejmeš) paket do 30 kilogramov? To je veliko čokolade!

Zanimivo je poplavo paketov povzročila ravno selitev človeštva na splet. Ko zdaj potrebuješ nove kavbojke, tako namesto v prodajalno v sosednji ulici skočiš na splet in izbiraš med ponudniki z vsega sveta. Če je marsikaj danes virtualno, nekatere stvari preprosto morajo ostati oprijemljive, kot na primer kavbojke. Zato po nakupovanju v virtualnem svetu čez nekaj dni pridejo pred tvoja vrata v čisto oprijemljivem paketu.

ZDAJ SEM BOLJ
PAKETONOŠA KOT
PISMOŠA!

Spletna trgovina ima mnogo prednosti, a tudi kakšno slabost. Na primer to, da kupljene stvari ne moreš takoj odnesti domov – kot to lahko narediš v fizični trgovini. In ker pošta ve, kako neučakano čakaš, je uvedla **sledenje pošiljki**. Tako lahko ves čas spremljaš, kje so tvoje nove kavbojke.

Da ne bi pisanje pisem povsem zamrlo, je Pošta Slovenije posvojila tudi mednarodno pobudo **postcrossing**, spletni portal, namenjen navdušencem nad klasičnimi razglednicami. Na portalu se je registriralo že več kot 1200 Slovencev, po svetu pa si na ta način razglednice izmenjuje več kot 770.000 ljudi.

VEČ TUKAJ!

Kot vidiš, ob vsej digitalizaciji, ali pa ravno zaradi nje, klasična pisma ponovno postajajo priljubljena. Ker so tako redka, so nekaj posebnega, tako kot imajo sodobni šoferji radi oldtajmerje in male princeske srednjeveške gradove. Retro je in. V nasprotju z elektronsko komunikacijo, ki je vedno sledljiva, so lahko klasična pisma tudi anonimna, kar pride še posebej prav pri skrivnih simpatijah. Na roko napisana pisma so tudi romantična, osebna, včasih dišijo in zvečer jih lahko za lepše sanje položiš pod blazino.

NAGRADNI IZZIV

ZA VAS IMAM
TOKRAT PRAV
POSEBEN IZZIV!

Ena od lepih plati Vesele šole je, da seže v vse slovenske kraje – tako kot Pošta Slovenije, ki je priskočila na pomoč pri septembrski temi. 😊 Ker je uredništvo na Mladinski knjigi v Ljubljani, smo prikrajšani za vse lepote in raznolikost, ki jih ponuja Slovenija. In to nam ni niti malo všeč!

Zato tokrat vse veselošolke in veselošolce prosimo, naj nam pišejo iz domačega kraja. Izberi razglednico, napiši kaj o svojem kraju, ali o tem, kakšna se ti zdi Vesela šola, predlagaj, kaj bi lahko naredili bolje, povej, kaj si želiš, da bi obravnavali v Veseli šoli, veseli bomo tudi vsake spodbudne misli, lahko napišeš kaj o sebi – karkoli.

Ne pozabi pripisati
svojega imena in
kontakta (naslov ali
elektronski naslov),
kamor ti lahko
pošljemo nagrado!

Vesela šola
Mladinska knjiga
Slovenska 29
1000 Ljubljana

VAŠE RAZGLEDNICE
BODO OKRASILE STENO
VESELOŠOLSKE PISARNE!

Preden odvržeš razglednico v nabiralnik, moraš seveda nanjo nalepiti znamko. Obišči najbližjo pošto in povprašaj po priložnostnih znamkah – si vedel/a, da lahko poleg navadnih izbiraš tudi med posebnimi?

Najbolj posebne so **unikatne znamke**. To so znamke, ki ti jih Pošta Slovenije izdela iz tvoje fotografije ali risbe. Pa da ne boš mislil/a, da so takšne znamke le za okras! Čisto prave so, lahko jih nalepiš na voščila ali pisma, s katerimi želiš še posebej razveseliti vse, ki te imajo radi.

VEČ TUKAJ!

Med vsemi prispelimi razglednicami bomo izžrebali tri pošiljatelje, ki jim bo Pošta Slovenije podarila

**BON ZA IZDELAVO
OSEBNE POŠTNE ZNAMKE!**

 Pošta Slovenije

Več o pravilih nagradne igre si preberite na www.veselasola.net/pravila-nagradnih-iger/.

pošta – post – die Post
 poštar – a postman – der Postbote
 pismo – a letter – der Brief
 paket – a parcel – das Paket
 elektronska pošta – email – die E-Mail
 polžja pošta – snail mail – die Schneckenpost
 komunikacija – communication – die Kommunikation
 naslovnik – a recipient – der Empfänger

civilizacija – a civilisation – die Zivilisation
 sporočilo – a message – die Nachricht
 odgovoriti – to reply – zurückschreiben
 glasnik – a messenger – der Bote
 pradavnina – ancient times – die Vorzeit
 potekati – to take place – erfolgen
 dostavljati – to deliver – zustellen
 na roko napisan – handwritten – handgeschrieben
 poštni nabiralnik – a postbox – der Briefkasten

ustna komunikacija – verbal communication – mündliche Kommunikation
 pisna komunikacija – written communication – schriftliche Kommunikation
 pogovarjati se – to talk to each other – sich unterhalten
 glinasta ploščica – a clay tablet – die Tontafel
 dimni signal – a smoke signal – das Rauchzeichen
 ujeda – a bird of prey – der Raubvogel

Write me a letter

People mostly communicate verbally, which means we talk to each other. But we can also write to each other. That means we write down our message, send it to someone, who reads it, thinks about it, and then writes a reply back to us. Messages are sent in letters delivered by postmen. The history of post goes back to ancient times, when people were looking for ways to communicate with each other across long distances. In early civilisations, they used messengers, clay tablets, smoke signals, and even bird-s of prey to carry messages. Today, most written communication takes place by email, because it is much faster than sending a letter by post. Handwritten letters that we drop into a postbox and take longer to reach the recipient are, therefore, often called »snail mail«. Today, postmen are more likely to deliver parcels than letters.

What do postmen mostly deliver nowadays? (e)

- a. parcels
- b. letters
- c. homework

Schreib mir einen Brief

Menschen kommunizieren hauptsächlich mündlich, das heißt, wir unterhalten uns. Wir können auch schriftlich kommunizieren, das heißt, wir schreiben unsere Nachricht, senden sie an den Empfänger, der sie liest, darüber nachdenkt und sie uns zurückschreibt. Wir versenden unsere Nachrichten in Briefen, die von Postboten zugestellt werden. Die Geschichte der Post reicht bis in die Vorzeit zurück, als die Menschen nach Möglichkeiten suchten, über weite Entfernungen hinweg miteinander kommunizieren zu können. In frühen Zivilisationen wurden Boten, Tontafeln, Rauchzeichen und sogar Greifvögel zur Nachrichtenübermittlung eingesetzt. Heute erfolgt die schriftliche Kommunikation überwiegend per E-Mail, die wesentlich schneller ist als die normale Post. Gewöhnliche, handgeschriebene Briefe, die in den Briefkasten geworfen werden und einen längeren Weg zum Empfänger zurücklegen, werden auch als »Schneckenpost« bezeichnet. Postboten stellen heute häufiger Pakete als Briefe zu.

Welche Farbe gehört nicht zu den Grundfarben? (e)

- a. Pakete
- b. Briefe
- c. Hausaufgaben

7.-9. Class

7.-9. Klasse

What was *not* used in the past to deliver messages? (q)

- a. birds
- b. fish

Match.

- a. written communication
- b. verbal communication (p-q 'o-e)
- c. email
- d. conversation

Which animal do we associate with sending letters? (q)

- a. an elephant
- b. a snail
- c. an owl
- d. a dinosaur

What cannot be sent by email? (p)

- a. letters
- b. messages
- c. smoke signals

Was wurde in der Vergangenheit *nicht* zur Übermittlung von Nachrichten verwendet? (q)

- a. Vögel
- b. Fische

Verbinde, was zusammenpasst. (p-q 'o-e)

- a) schriftliche Kommunikation
- b) mündliche Kommunikation
- c) E-Mail
- d) Gespräch

Welches Tier verbindet man mit Papier der Papierpost? (q)

- a. den Elefante
- b. die Schnecke
- c. die Eule
- d. den Dinosaurier

Was kann man nicht per E-Mail schicken? (p)

- a. Briefe
- b. Nachrichten
- c. Rauchzeichen

Že imaš mednarodni certifikat iz angleščine in španščine?

Prijavi se na izpit **Cambridge** (Young Learners Tests, A2 Key, B1 Preliminary, B2 First – vsi "for Schools") in **DELE** (A1 in A2/B1 – oba "para Escolares")

Znaš?

1. Katero je drugo ime za letalsko pošto?

- a. Hitra pošta.
- b. Zračna pošta.
- c. Morska pošta.
- č. Pilotska pošta

2. V nabiralniku je pismo, naslovljeno nate. Kdo ga lahko odpre?

- a. Mami in oči.
- b. Poštar.
- c. Ti.
- č. Kdorkoli.

3. Jadran iz *Skrivnega dnevnika Jadrana* Krta se imenuje enako kot ...

- a. Država
- b. Poštni vlak.
- c. Koruzni kosmiči.
- č. Morje.

4. Po katerem slovenskem literarnem junaku je dobilo ime kolo, s katerim pismonoše raznašajo pošto?

- a. Peter Klepec.
- b. Martin Krpan.
- c. Lepa Vida.
- č. Brdavs

7.-9. razred

5. Poveži lastnosti pisne in ustne komunikacije.

- a. Pisna komunikacija.
- b. Ustna komunikacija.
- c. Je spontana.
- č. Lahko jo shraniš.

6. Kaj NE velja za paketomat?

- a. Je samopostrežni avtomat.
- b. Vanj greš iskat paket.
- c. Deluje 24 ur na dan.
- č. Ne dela ob nedeljah.

8. Kaj od naštetega je najmanj zanesljiv »pismonoša«?

- a. Čezoceanka.
- b. Poštni vlak.
- c. Poštna kočija.
- č. Toplozračni balon.

Šolsko tekmovanje bo 4. marca 2026, državno pa 15. aprila 2026!

7. Kako se imenuje zvitek na valjčku, ki so ga s seboj nosili srednjeveški menihi in nanj zapisovali novice?

PRIDI NA
VESELASOLA.NET,
TAM TE ČAKAJO UČNA POT
IN LEPE NAGRADE!

Starejši rešite celoten preizkus, če obiskuješ 4.-6. razred, pa reši samo del, ki ni označen z znakom 7.-9. razred. Rešitve vpiši v obrazec na desni in izrezanega pošlji na naslov:

Vesela šola, Mladinska knjiga, Slovenska 29,
1000 Ljubljana, s pripisom »septembrska VŠ«.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Obrazec naj podpiše eden od staršev oziroma skrbnikov, ki s podpisom dovoljuje, da sodeluješ v nagradni igri. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **1. oktobra 2025** izžrebali nekaj srečnejšev, ki jih čakajo nagrade. Imena nagrajencev bodo v tednu dni po žrebanju objavljena na www.veselasola.net, kjer so objavljena tudi pravila nagradnih iger.

Pravilni odgovori:

Ime in priimek veselošolke, veselošolca:

.....

Naslov:

Podpis starša:

Razred: 4.-6. 7.-9. Obkroži

Septembrska temo o pismu smo pripravili:

Besedilo Katja Željan, Irena Duša Draž, angleški in nemški del Pionirski dom, ilustracije Matej de Cecco, Vladimir Leban, fotografije dokumentacija Tehniškega muzeja Slovenije, Pošta Slovenije, Shutterstock, oblikovanje Simon Kajtna, jezikovni pregled Simona Ana Malovrh, urednica Irena Duša Draž.

Pri izpeljavi letošnje Vesele šole nam pomagajo generalni partnerji:

Telekom Slovenije, Zavarovalnica Triglav, Slovenska vojska
Vesela šola je priloga mesečne revije Pil; letnik 56, št. 1 (september 2025).